

7/9856

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.07.1.GİB.0.03.82/8211-900
KONU : Yazılı Soru Önergesi

11.11.2009-106192

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 07.10.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15837 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün tarafıma tevcih ettiği 7/9856 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

Anayasamızın 73 üncü maddesinde, “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür.” hükmü yer almaktadır. Anayasanın 10 uncu maddesinde de herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit tutulmuş bulunmaktadır.

05.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanunla Gelir İdaresi Başkanlığı olarak yeniden yapılandırılan Gelir İdaresi toplumsal refahın artırılmasına destek sağlamak üzere yeterli geliri, Anayasamızda belirlenen ilkeler ve yürürlüğe konulan vergi kanunlarına uygun olarak adalet, tarafsızlık, verimlilik ilkeleri çerçevesinde toplamakla görevlendirilmiştir. Bu görev tanımına uygun olarak, bir kamu kurumu olan Gelir İdaresi Başkanlığından toplumun beklentisi; vergi mevzuatındaki yükümlülüklerine uyması beklenen mükelleflerden gönüllü olarak vergisini ödeyenlere yardımcı olmak, yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin ise vergilerini tam olarak ödemelerini sağlamaktır. Gelir İdaresi bu amaçlara ulaşmak için hazırladığı stratejik planlarda belirlemiş olduğu hedefler çerçevesinde gerekli tedbirleri yürürlüğe koymaktadır.

Gelir İdaresinin en önemli görevlerinden birisi de ortaya çıkabilecek vergisel uyumsuzlukları tespit etmek ve önlemek, verginin zamanında ve tam ödenmesini sağlamaktır. Bu görevin yerine getirilmesinde etkin bir vergi denetiminin yapılması gerektiği şüphesizdir.

Türk vergi sistemi genelde beyan esasına dayanmaktadır. Bu sistemde mükellefler dönemsel olarak ödeyecekleri vergilere ait matrahları kendileri hesaplayarak vergi dairesine beyan etmektedirler. Beyan esasında mükelleflerin bildirdikleri matrahlar kural olarak kabul edilmekle birlikte, devletin bu beyanları her zaman denetleme hakkı bulunmaktadır. Genel olarak vergi incelemeleri; kamu kurumları, Bakanlığımız, Gelir İdaresi Başkanlığı, Vergi Dairesi Başkanlıkları, Defterdarlıklar, Vergi Dairesi Müdürlükleri ile şikayet veya ihbar kaynaklı olabileceği gibi, çeşitli verilerden yararlanılarak yapılan risk analizleri gibi nedenlerle re'sen de başlatılabilmektedir.

Vergi incelemelerinin yasal dayanağı 213 sayılı Vergi Usul Kanunu olup, anılan Kanunun 135 inci maddesinde vergi inceleme yetkisine haiz olanlar sayılmış olup bunlar arasında Gelir İdaresi Başkanlığının merkezi denetim elemanları olan Gelirler Kontrolörleri de yer almaktadır. Anılan maddede, Gelirler Kontrolörleri ile Stajyer Gelirler Kontrolörlerinin “Her hal ve takdirde vergi inceleme yetkisine haiz” oldukları, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesine ilişkin Kanunun 11 inci maddesi ile de Gelirler Kontrolörlerinin yükümlülüklerin denetimi ile görevli ve yetkili oldukları hüküm altına alınmıştır.

Tüm vergi denetim elemanlarında olduğu gibi Gelirler Kontrolörleri de yazılı ve sözlü zor bir sınav sürecinden geçerek Stajyer Gelirler Kontrolörü olarak mesleğe kabul edilmektedir. Daha sonra yoğun bir eğitimi kapsayan 3 yıllık stajyerlik dönemi sonunda yapılmış olan sayısız sınavdan geçmiş halde yetki ve yeterlilik sınavını da vermiş olarak Gelirler Kontrolörlüğüne atanırlar. Görev yaptıkları süre içinde de periyodik olarak çeşitli eğitimlere tabi tutulmaktadırlar.

Vergi incelemeleri vergi incelemesine yetkili tek denetim elemanı tarafından yapılabileceği gibi incelemenin ekip olarak yapılması da rutin bir işlemdir. Vergi inceleme elemanları görevlerini tarafsız, bağımsız ve vergi kanunları çerçevesinde yerine getirmektedir. İlgili yasa ve yönetmelikler ile denetim birimlerinin uzun yıllara dayanan çalışma sistemi dışarıdan herhangi bir müdahaleye imkan tanımamaktadır. Dolayısıyla, Doğan Medya Holding hakkında söz konusu vergi incelemelerini yapan vergi denetim elemanlarının tarafsızlığından ve mesleki kıdem ve liyakatlerinden şüphe edilmemesi gerekir.

Ayrıca, yapılan incelemeler sonucu düzenlenen raporlar uygulamaya konulmadan önce mesleklerinde belli deneyim ve birikime sahip olan ve Gelirler Kontrolörlerinden oluşan Rapor Okuma Komisyonlarınca mevzuata ve uygulamalara uygunluğu değerlendirildikten sonra işleme konulmaktadır.

Bakanlığımızda vergi incelemeleri, inceleme yetkisine haiz denetim elemanları ile belirlenen denetim programları çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Denetim programları ise vergi incelemesi yapan birimlerin katılımıyla, Bakanlığımıza intikal eden inceleme taleplerinden hareketle vergi kayıp ve kaçığının yoğun olduğu sektörler ve ekonomik faaliyetlerin yoğunlaştığı riskli alanların belirlenmesi ve yapılan risk analiz çalışmaları çerçevesinde şekillenmektedir.

Öte yandan, mükellefler düzenlenen vergi inceleme raporlarında önerilen vergi tarhiyatlarına ilişkin olarak, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan uzlaşma ve indirim müesseselerinden yararlanabilecekleri gibi dava açma hakları da bulunmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığınca şeffaf yönetim anlayışı çerçevesinde vergi denetim elemanlarınca yapılan vergi inceleme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler (vergi türü, rapor sayısı, incelenen matrah, bulunan matrah farkı üzerinden tarh edilen vergi ve ceza tutarları) idarenin internet sitesinde de (www.gib.gov.tr) yer alan yıllık faaliyet raporları ile kamuoyuna duyurulmaktadır.

Öte yandan vergi denetim elemanlarınca bugüne kadar bir mükellefe yazılan en büyük tutar da Doğan Grubuna ait değildir. Ayrıca Doğan Medya Grubu incelemeleri iki farklı ekip tarafından yürütülmüş olup, bu ekipte yer alan Gelirler Kontrolörlerinden yalnızca bir tanesi her iki ekipte de yer almıştır.

Yapılan söz konusu vergi incelemelerinde sadece Doğan Yayın Grubuna ait şirketler incelenmemiş, medya sektörünün büyük çoğunluğu incelemeye tabi tutulmuştur. Bu itibarla sadece bir grubun incelendiği, bu incelemenin siyasi düşünce ve taleple yapıldığı, denetimin siyasallaştığı yönündeki iddialar doğru olmayıp, hiçbir mükellefe, sektöre veya kişiye özel uygulama yapılmamıştır.

Tüm denetim birimlerince 2008 yılında yapılan incelemeler sonucunda 113.073 adet rapor düzenlenmiş olup, incelenen matrah 78.838.889.618 TL, bulunan matrah farkı ise 211.092.889.340 TL olup, bu matrah farkı üzerinden 4.692.368.482 TL vergi tarh edilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı